

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a va ési de dóuc ori pe luna, pone la regulare; éra de aici in colo o data pe septemana, ca si pone acilea: Marti sér'a. — Prenumeratiunile se priimescu in tote dílele.

Pretíu pentru Ostrunguri'a: pre anu 6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu triluniu 1 fi. 50 cr. éra pentru strainetate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a. Unu esemplariu costa 15 ér.

Tóte siodienele si banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tacse timbrale.

O placinta.

Dupa multa svircolire,
Framentare si dospire,
Romani'a diliginta
A coptu si ea o placinta:
Cà-e „independinta.”

Audiendu de-acést'a fama
Pist'a, s'a cuprinsu de spaima,
Si. hãlosu dela natura,
Stà sà ia placint'a 'n gura
D'intr'o bucatura.

Dér' romanulu jalusu tare,
Vediendu pe Pist'a cum sare
Dupa biét'a placintutia,
Díce: cheti! si cu-o furcutia
Li dà peste degetutie.

Pist'a, celu fore rusine,
Nu 'ntielege, cà nu-e bine,
Sà se 'ntinda unde n'are
— Precum nóa ni se pare —
Neci o cautare;

Ci probéza mai o data,
Mergendu cu gur'a cascata
Càtra biét'a placintutia,
Dér' sà vedi, ce mai palmutia
Capetà alu nostu Pistutia.

Éra Pist'a hamnisitu
Cu-atàt'a nu-e multiumitu,
C'voesce sà se 'ntinda
Si cu nasulu la placinta,
Numai sà o prinda.

Romanasiulu necasitu
Acum i-a fagaduitu,
Cà va pandi bine césulu
Candu s'a 'ntinde cu obradiulu,
Si i-a taià nasulu.

Ttbrulu.

Bolundàici.

(§.) Romani'a s'a declaratatu independinta. Pentru ce nu pendinta dela noi?!

(§.) Ardahanulu e relnatu! bucinara tóte foile turcesci oficióse. Ardahanulu nu e relnatu! rectificara éra-si totu acele gazete turcesci oficióse. Vedeti déra, cà mercu si turcii se civiliséza, cà-ei seiu dejà minti càtu de bine, ca ori-care altu poporu chivilisatu.

(§.) Damele romane d'in Aradu pone acum in dóue ronduri se adunara, spre a se consultà si constitui intr'unu comitetu pentru ajutorarea ranitiloru romani. — Pone acum cioroborulu fú, dér' toporulu nu; cà-ci un'a nu vre sà-si dee numele in publicitate, — alt'a, de si consórt'a unui diregatoriu basericescu nationalu, are ce-va procesu familiariu pela Tribunalele ungueresci, — a trei'a a contradísu d'in cauza, cà barbatulu ei e avocatulu, si ca atare are afaceri cu unguerii, — si asiè mai de parte.

Nu cutezu, sà mai continuezu pe ast'a córda; cà-ci mi-e téma, cà mum'a si soci'a lui Stefanu celu mare nu se voru poté odihní in pace

(§.) Intre aceste si barbatii romani d'in Aradu se adunara la svatu, si la propunerea unni june, fostu stipendiatulu Romaniei pentru studii in strainetate, in maioritata voturiloru au decisu, ca treb'a acést'a sà o lase in competint'a dameloru. — ca ele sà incépa si sà faca (precum vedemu) **nemic'a tóta!**

Variatio delectat.

Pre la Bud'a-Pest'a s'au saturatu ómenii de carne de porcu, de vita, de calu, de gaini, sí de alte paseri; dreptu aceea pentru pucina variatia au inceputu a se indopá cu carne de „cane.”

Gratulámu la nou'a cania d'in capital'a tierei!

Ciocanu Gavriila,

— in birtu la neic'a Mariuti'a. —

Hosdrencu muscane! nu te dá turcule! Prinde-lu romane! lasa de elu némbiule! Segitség Pist'a! pif! paf! puf! focu! Feuer! Hur'a!!!

Bata-me maic'a 'nprasciata, de sciu eu, ce-a mai fi d'in tr'ast'a. In capatien'a mea nu este atát'a chielmu, cu câtu sà me potu ocosi in destulu asupr'a bataiei de asta-di:

Neic'a Mariuti'a me totu intréba, cà ce se mai aude de bataia.

Da mai sciu eu ce se aude, a-buna-sém'a s'oru bate sí totu s'oru bate, pone mai in urma celu mai slabu va trebúf sà puna bot'a diosu sí sà se deie legatu, — mancu-i firea!

Est'a d'in urma asiè mi-se 'npare mie, c'a fi turculu, cu tóte cà ujságurile unguresi atátea mintiescu in partea turciloru, càtu mintiunile acelea, de le-ai strínge tóte sí-le-ai potea preface in banenote: cu sum'a acelor'a tiér'a unгурéscá s'ar potea desplatí de tóte detoriile.

Ungurii nostri — asiè se vede cà — se tare temu de caderea Turciei, dér' de ce se temu, — eu asiè gandescu — cà neci n'oru scapá, — mancu-li firea!

„Makra pipa“ cu „ciubuculu“ au legatu la o-l-alta prietenesíugu pone la mórte.

Ungurii de adi inainte voru ferbe „popricásiulu“ totu in cafe négra, sí l'oru mancá nu cu lingur'a, cí cu **ciubuculu**.

Turcii oru bè caf'a cea négra totu piperata, inse nu d'in **sioluri** (fingele), cí d'in „kostök“ voru suge-o prin „surcáláu.”

Semilun'a se sterge, sí in loculu ei se pune „makra pipa.”

D'in corón'a Ungariei crucea cea dupla se sterge, sí in loculu ei s'a pune „ciubuculu“, cà-ci asiè aduce cu sine prietenesíugulu, — mancu-i firea!

Turcii tramitu unguriloru, dreptu dovéda a prietenesíugului, duoi leopardi in presentu, cari se representeze a-ici in tiér'a nóstra natur'a, cultur'a, nàravurile sí selbataciele turciloru.

Ungurii tramitu sultanului o cumuna de „árva-lány-haj“, care are aceea insemnatate, cà in Europ'a numai Ungari'a sí Turci'a sunt mai serantóce, — mancu-li firea!

Hoi neica Mariuti'a! ia ada-mi unu ciocanu de rachiu, tiucu-te 'n sufletu, c'am insetosiatu de candu totu flefetescu; — dér' ce sà facu candu eu n'am alt'a de lucru. A-poi mai alesu in vremea de asta-di, candu sí insa-sí neic'a Mariuti'a ar vré sà scie sí sà auda ce-va despre batai'a muscaniloru sí a turciloru.

Ei, cà tare alu dracului mai e sí muscanulu acel'a! Cum se cutéza elu a se bate cu cei mai viteji sí cu cei mai bunii prieteni ai unguriloru, cu turcii, a caroru vitejia dela Mohaciu unguriloru inca sí astadi li vine in minte.

A-poi muscanulu, amaritulu de elu, dupa cum vorbescu ujságurile unguresi, nu are nici catane nici arme bune, ba inca nici prafu de puséca nu are, cí cu prafu de carbuni descarca tunurile sí puscile in contra turciloru.

D'apoi inca romanii? — No despre aci'a nici nu merita a se vorbi, cà ei — fugu, mancandu pamentá, — asiè-su de fricosi.

Si — asiè — déra turculu trebue sà invinga, dér' cu nu-o credu.

Adica ajute-li Dumnedieu, precum eu li dorescu. Macar cà dragutii nostri de unguri toti se sgàrcescu sí ingalfediesscu, de frica, cà a invinge muscanulu, sí li-a taiá borcanulu.

Ei, cà atunci oru vedé ei ce n'oru mai vediutu, — mancu-li firea; dér' pone atunci sà mai asceptamu.

Cà eu asiè am visatu asta nópte, cà muscanulu vediendu semilun'a turciloru sí gandindu, cà-e vre-unu cornu (chiffa) a luatu-o dela ei sí a rupt'o in doue, seu in mai multe bucati sí a 'mpartítu-o intre mai multi, ca sà pape din ea.

Hoi neica Mariuti'a, mai ada-mi unu ciocanu de rachiu!

Unu proverbiiu antieu in costumii nou:

„Timeo russos, et dona ferentes!”

Partitulu albiloru d'in Romani'a in capu cu Fantasia Gásócsca.

Pulsuri d'in diferite locuri.

Constantinopolu:	
Pute-a pesce:	para sí pirjolu.
La Berlinu:	fric'a cresce.
La Parisu:	grigia sí chinu.
In Caucasu:	ciudatu visu.
Pr'in Londonu:	multu necasu.
Pe la Bucuresci:	cameleonu.
D'in celu Petruburgu:	trupe muscalesci.
La Vien'a:	ruble nu mai curgu.
Ér' in vaticanu:	camaril'a.
Si-a-poi la Ploiesci:	multu lucru profanu.
Dupa pulsometrulu lui	curti imperatesci!
	Budunoiu, celu cu forfoiu.

Intrebàri sí respunsuri.

Intr. Càtu tempu mai au sà strajuésca muscanii tiermurele Dunarei, pone ce se voru decide, sà tréca de ceea parte?

Resp. Atat'a tempu càtu au strajuitu sí tiermurele Prutului, inmultítu cu numerulu proportionalu, care aréta, cu de câte ori e mai mare Dunarea de càtu Prutului.

Intr. Cum ar' intrá muscanulu in Ardélu, candu tocmai ar voi sà faca un'a ca aceea?

Resp. **Ca amicu**, pre cum a mai intratu sí in a. 1849. sí precum a intratu sí in Romani'a estu anu, sí precum are sà intre sí in Bulgari'a peste pucinu tempu.

Intr. Ce diferentia este intre Stambululu sí Pute-a pesce?

Resp. Aceea care este sí intre steampa sí pecetu.

Rectificare sí desmintire.

Piindu cà s'a latitu vestea sí povestea pr'in unele novele, cà adica Austro-Ungari'a nu pastréza neutralitatea cu strictétia, sí cà dens'a simpatiséza numai sí numai cu turcii, afli cu cale a desminti scorniturile acolo neintemeiate, aretandu cum stà tréb'a in fapta.

Austro-Ungari'a ca dualistica, e impartita in dóue partide, cari in dóue díreptiuni simpatiséza.

Un'a (cea mai mica, constatatória d'in càti-va impenati sí impintenati sí d'in judanii botezati) simpatiséza cu turcii, éra ceeaalta, care cuprinde in sine tóte popórele Austro-Ungariei, (afore de cei pucini mai susu spusí) simpatiséza cu muscanii sí cu romanii. Dreptu aceea pr'in acést'a sunt desmintite tóte scorniturile ace-

Ioru diurnale reutatiose, cari au cutezatu a ne calumniá inaintea lunei chivilisate.

Semnatu la Beciu, in lun'a lui Frigurariu, anulu celu pocitu.

Indraci m. p.
ministru pe afóre.

Pfui! pfui!

Pfui! ce cadentia
Scie sà mai scria
„Üstökös,“ in limb'a lui,
Càtra „Gur'a Satului.“
Astupati-vi obradiulu!
Tieneti-vi bine nasulu!

— — — — —
Dèr totu-si nu vi voi spune,
Cà mi-e rusine de lume,
C'asiè ceva nu se scria
Numai, póte, 'n — *ungurà*.

Ordinulu ministrului de „inferne,“

— pr'in care sistèza activitatea comiteteloru de dame romane pentru ajutorarea ranifloru romani d'iu reshoiulu ruso-romano-turcu — suna cam asiè:

Porunca noua dau vòa!

Ca sà ve iubiti unii pre altii, ca 'ntr'unu cugetu sà marturisiti, precum-cà: numai si numai cu turcii sà simpatisati, dupa cum pretinde si neutralitatea ungerésca. Ce mai nescocoréla-e si aceea dela damele romane? sà constitue ele comitete pentru ajutorarea perfidiloru de valachi, cari cu violen'ia au ruptu legaturele, ce-i tieneau lipiti de „inhatiat'a“ pórt'a? N'au potutu siedè si acei'a pe locu, ca sà putrediesca si ei, precum putrediesce unu mârù sanetosu candu se afla intr'o costiara cu altele putrede si stricate. Ce? vreu damele romane sà nutrésca cu lapte puii de vipera, cari mane a-l-alta crescundu mari, au sà ni sara si nòa in ochi? Ast'a nu vomu suferi-o!!! Si inca ce e mai multu! sà demasce acele dame, politic'a nòstra si sà faca de mintiuna diurnalistic'a ungerésca si judanésca, pe care noi cu bani grei o platimu, ca sà cante precumu ii flueramu noi cesti de la potere! Éca, lumea mare erá pe-a-ici sà créda, cà, Dieu, tóte naródele Austro-Ungariei aplaudéza tienut'a turciloru si simpatiséza cu ei! Damele romane inse cu degetulu au facutu gaura in ceriu si au facutu de mintiuna scornitur'a diurnalistiloru nostrii, demonstrandu, cà sunt naróde in Austro-Ungari'a si de-acele, cari nu consentiescu cu domni'i tierעי, si cu softalele ungeresci! Nu-e ast'a rusine pe statulu nostru?

Perfide! tradatòrie de patria sunt damele romane!

Dèr' cu tóte aceste noi concedemu, sà se adune ajutòrie, pentru ori care parte boligeranta, de catra singuratici si sub control'a nòstra, séu a autoritatiloru nòstre. Si a-nume colectantii voru avè sà reporteze la noi candu voru fi gat'a cu cele adunate, (pentru sine: ca sà luàm notitia de ele, spre a mai potè marí darile) si numai pr'in midilocirea nòstra se voru inaintá la locurile competente (pentru sine: noi sub cuventu cà le spedimu la romani, le vomu tramite la fratii nostri turci, cà-ci Romani'a e teritoriulu turcescu, si noi nu recunoscemu independen'ia ei; a-poi potu fluerá dupa ele, cà nòa neci cà ni va pasá). Cà-ci cinc scie e cu potentia sà ni trebuésca chiaru si nòa atari midilòce In sensulu acest'a este iertatu sà opereze ori si cine, dèr nu pe de-ascunsulu, precum vòira damele romane pentru romani, si precum facu comitetele ungeresci pentru fratii loru turci; cà-ci „quod licet jovi non licet bovi.“

Ast'a voimu, ast'a poruncimu, si ast'a vremu sà so implinésca asiè precum noi vremu, cà-ci la noi e poterea de-o cam data. Cine altu feliu va lucrá, contrariu statului nostru este, si vrednicu de mórte se va declará. Er' in

càtu privesce comitetele pone acú infintiate, acele la momentu sà se desfintieze si daco-romanele acele trebuescu luate la intrebare intre patru ochi si patru pareti, si vino-vate aflandu-se sà se bage in bobarne separate, ca sà le avenu indemana si sà le asimilamu nòa; stau bunu cu pintenii mei si cu pen'a moa cea de cocosiu, cà alta data nu voru mai face asiè ceva, fore scirea si invoirea nòstra.

Binecuventàrile si darurile domniei ungeresci peste voi!
Datu in Butea-cu-pescele celu tescuitu la anulu tremuriceoi.

Fala-mare Pis'a m. p.
ministru de inferne.

Comburdafia.

— Comedia à la opera in II. acte, inscenata in Beléu'a, in 15. lun'a Babei, 1877.—

Persónele:

Pipintielu, capulu divanului.
Gavrogelu, smincitoriu de urechi.
Lucescu.
Ostasiescu.
Brat'a Vas'a.
Roscovanu.
Muntenescu.
Stanu.
Unu padurariu.
Stillmann, ospetariu.
Vuti'a, servitòri'a acestui'a.
Tand'a, ca proclatoru.

Actulu I.

(Un hotelu mobilatu cu lavitie, cu o mésa si unu patu; are o usia in fundu si un'a in drépt'a.)

Scen'a 1.

Gavrogelu: (sta in porta si bate dob'a.) Hopp! hopp!
Toti comburdistii sà ésa d'in cotróvele orasului cu cinstitulu nasu la „hotelu Stillmann,“ unde chelmulu intieptiunei mintii capului loru si-va cerne tariti'a pr'in hârburile lui Itzig, ca sà-si purifice ratiele pentru deliberatiã in comburdafia protopastòresca. Hopp! hopp! . . . (se retrage in sala.)

Scen'a 2.

Pipintielu si Gavrogelu.

Pipintielu. (se ivesec de sub o perdea.)

Axios, axios, amice amice!

Esci vrednicu, sà te arunci adi la trépt'a de hipodiatonu, respective hipocondriunu. Conchiamo dèr' taber'a, sà te avangiamu.

Gavrogelu: (maniosu.) Sà me avangiatu? Nu! eu ceru degradatiã.

Pipintielu: (mangaiatoriu.) Nu te lapedá de noi Petre, pone nu va cantá huhurezulu. (striga) Stillmann, herein!

Scen'a 3.

Stillmann si cei de susu.

Stillmann: (intra botitu cu manele in busunariu.) Phorunciti, honorabili sfhintienii; io sum gata la disposition!

Pipintielu: (dà cu pragin'a in mésa.) Verstehen Sie?

Stillmann: A-ja! Mein Gott, io verstehe totu si slugi cu ce potu. (esc.)

Scen'a 4,

Vuti'a, Pipintielu și Gavrogelu.

Vuti'a: (vine cu sticlele pline.)

Écatà-la Domniloru!

Eu servescu cu — tóte ce poffiti.

Pipintielu: (suride.) Bata-te noroculu Vuti'a, bine scii ronducl'a!

Vuti'a: Da Dio, asiè cum e tocmél'a.

Gavrogelu: (smulgendu pe mustetie.) Candu vedu litr'a, dau cu mitr'a in cenusia . . . Draga gus'ia!

Pipintielu: (insectu.) Flésic'a mòi! Tè aude...

Vuti'a. (intrerumpeudu.) D'a-poi Dio, omulu cu urechi trebuesce să auda sí a-poi să se . . . aco-modeze. (ese.)

(Se va urmá.)

TAND'A SI MAND'A.

T. Ce gandesci, candu socotesci, frate Mando?

M. 'Mi fragmentu crerii cu idea, că cum m'así potè eu face comandante.

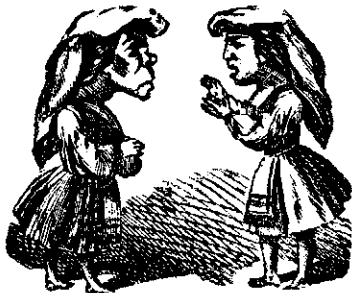
T. Hm! asta nu-e greu mòi frate, trebue numai să te ocupi pucinu cu etimologi'a, și indata vei esí la cale.

M. Ridiculu! ce să aiba etimologi'a cu comandantii?

T. No nu fi hábàucu! ausculta numái să te 'nvetiu: Inchipuesce-ti că esci conte, și-a-poi comparèza cuventulu acest'a cu numele teu, dèra asiè cātu cuventulu conte să-lu desparti in dòue, și pe co să-lu puni inainte de Manda, éra pe nte dupa Manda și vei vedè, că va esí d'in tine unu: co-Manda-nte intregu intregutiu, tocmai aceea ce doresci să fii.

M. Ingeniósá inventiune! tocmai a ia baciulu Murády. Asiè dèra me potu duce in Romani'a ca „comandante“, să me batu cu turcii.

TRÉNC'A SI FLÉNC'A.

T. Ei brè, ci mai faci frate? cum-ti mergu trebstorele?

Fl. No da ce te-apuca? ce „frati“ ai tu pe-a-ici? nu vedi că stai facie cu soru-ta Flénc'a? De unde asiè titulatura straina limbagiului nostru?

T. Ei brè, ci mai stii tu, cum se fierbe mazerea și liutea? de-acum'a trebue să ne invetiàmú sí noi a vorbí ca pe la Romani'a, cà-ci e nadejde

Fl. Hip! acum'a te pricepu, cà tu imitezi dialectulu „sororiloru“ de preste Carpati!

T. Da scarmanatu-ai pone acum'a ceva scame pentru bietii raniti romani?

Fl. 'Ti spunu dreptu, cà eu así scarmaná, numai me temu cà ungiurii esti proclleti, candu le-oiu duce la revidiune la densii, mi le-oru secuestrá pentru porti'a triloniului urmatoriu

Dobasiulu satului.

☛ Duru-rub, drab, drub! Toti acei'a, cari intréba dupa „Gur'a Satului“ d'in anii trecuti, să vina la casa satului cu banii gat'a, cà se vendu colectiuni intregi de pre toti anii incepundu dela anulu 1870. incóce — a-fore de càti-va nri d'in a. 1870 sí 1871. ce lipsescu. — Pretiulu unei colectiuni (de pre unu anu) este 5 fl. v. a. Tóte colectiunile dela anulu 1870 incóce se vindu cu 25 fl. v. a.

Note (cote) séu „Buchetu. Cuadrilu romanu“, pentru domnișiori și domnișóre, caror'a li place music'a romanésca, inca s'au aflatu intr'unu cosiu d'in podulu lui „Gur'a Satului.“ Se vendu cu 80 cr. pies'a Adresati-ve numai càtra „Gur'a Satului,“ cà la momentu le veti priimi.

☛ Pentru romanii raniti: Cine vre să contribuésca bani bandage, scame etc. potu să tramita ofertele loru la „Gur'a Satului,“ cà-ci in Aradu inca nu s'a potutu constitui neci unu feliu de comitetu, sí primu minist-rulu Ungariei numai ómeniloru singuratici a permisu a aduná astu-feli de ajutórie umanitarie; a-poi credemu cà, omu fiindu sí „Gur'a Satului,“ nu i se va face obstacule intru implinirea unei asemene detorintie omni-nesci. Dreptu-ce „singurateculu omu“ „Gur'a-Satului“ se fagaduesce ajutóriele intrate la elu numái de cātu a le innaintá la societatea romana „Crucea rosfa“ in Bucuresci sí a face socotéla publica desprè totu ce va incurge la magazinulu seu. ☛

Pentru toti si tote: fiindu-cá Muresiulu éra-sí a ineptu să crésca, in cātu ne pusesse pe grige, sí ni reimprospetà in memoria „vremile cele de a-poi“ sí „potopulu lui Noe“: nrulu de facie avú să intardie câte-va dile. Scapati inse acum de nevoi, dupa datina vomu nitá curendu prepartiele, ce ne amenintá, sí ne vomu pune pe glumitu mai departe, cà-ci materii potrivite sunt ca neci o-data. Dreptu-ce credema, cà in curendu vomu fi arangiat, cà să potemu scóte diurnalulu éra-sí odata pe septemana.

Lui G. C. in Aletea: eu pucina schimbare l'am admisu. Continuu numái in limbagiulu sí umorulu poporalu, cà-ci a-ici esci frati'a ta la loculu seu.

Dlui A. O. in Segh — Completarea abonamentulu s'a priimita sí inregistrata. Multumire pentru incurágiare. Te rogu inse, mai spriginesce-ne sí spiritualminte. Salutu coloni'a romana de a-colo!

On. Casine d'in B. Sebesia: sí Stioncul'a mare: costulu abonamentulu fiindu dejá impucinat, superplusulu de 50 cr. ilu vomu transpune pe viitoriu.

Serrn Adolph A. in Logosiu: angenommen und gezeichnet ein für immer!

Dlui I. B. in C. Ann publicatu-o, fiindu scrisa cu spiritu de ajunsu. Ce paguba, cà nu ti-ai alesu o materia mai de insemnătate. Sperámú inse cà in vitoriu vei face-o. Priimitu-ai epistóla particularia, referitória la intrebarile ce ni le-ai facutu? De cum-va da, a-poi inca ce-va pacientia sí pone atunci prudentia!